

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูล เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ครั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ๒. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน ๓. เพื่อศึกษาแนวทางปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี โดยใช้แบบสอบถามชุดเดียวกันทั้งหมดใช้เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากนักเรียนมัธยมศึกษา ๕ โรงเรียน ที่มีความพึงพอใจต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา ๔ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีวินัยนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเมตตา ด้านความประหยัด และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำนวน ๒๓๕ คน จากจำนวน ๔๖๐ คน และนำเสนอผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบนำเสนอข้อมูลด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี โดยภาพรวม ๔ ด้าน

ตอนที่ ๓ ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ๔ ด้าน หาค่าความแปรปรวนทางเดียว

One – Way ANOVA

ตอนที่ ๔ ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ ๑ ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ทั้ง ๕ โรงเรียน มีผลการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พบว่า นักเรียนส่วนมากเป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๐ และนักเรียนชายคิดเป็นร้อยละ ๔๖.๐ ด้านมีอายุระหว่าง ๑๓-๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๓ รองลงมา มีอายุระหว่าง ๑๖-๑๘ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗ กำลังอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖, รองลงมา คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๕ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ คิดเป็นร้อยละ ๕.๕ และนักเรียนส่วนมากมีเกรดเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๓, รองลงมา ๓.๐๐, คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๘, ๓.๕๐, ๒.๐๐, คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗, ๔.๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๒.๑, และผลการศึกษาต่ำกว่า ๑.๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี โดยภาพรวม ๔ ด้าน ๕ โรงเรียน มีดังนี้

๒.๑ ผลการศึกษาข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรีโดยภาพรวม ๔ ด้าน ๕ โรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน นักเรียนให้ความสำคัญมีด้านความซื่อสัตย์ รองลงมา คือ ด้านการประหยัด ด้านความเมตตา ด้านการมีวินัยนักเรียน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

๒.๒ ผลการศึกษาข้อมูลค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี โดยภาพรวม ๔ ด้าน คือ ด้านการมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเมตตา ด้านความประหยัด ทั้ง ๕ โรงเรียน พิจารณารายข้อ มีรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านการมีวินัยนักเรียน พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก รายข้อ นักเรียนแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และรองลงมา นักเรียนเก็บของได้จะเก็บไว้เพื่อให้เจ้าของมารับคืน, ทำความเคารพครูเสมอ, ให้เกียรติและยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น, มาโรงเรียนตรงเวลา, ปฏิบัติตามมีกฎระเบียบของโรงเรียน, และไม่พูดคุยกันเวลาครูสอน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก รายข้อ นักเรียนยอมรับความผิดพลาดที่เกิดจากการกระทำของ

ตนเอง,มีความซื่อสัตย์สุจริต,ไม่หยิบสิ่งของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต,ซื่อสัตย์ต่อเพื่อนและครู อาจารย์ต่อผู้ปกครองทั้งต่อหน้าและลับหลัง,ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและไม่ลอกการบ้านจากเพื่อนถึง อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความเมตตา นักเรียนให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก รายข้อ นักเรียนมีความยินดีที่ได้แบ่งปันสิ่งของหรืออาหาร ให้เพื่อนเสมอ,ร่วมจัดกิจกรรมที่โรงเรียนเสมอ, ช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานเมื่อโรงเรียนเลิก, ให้อาหาร แก่สัตว์เลี้ยงที่บ้านเสมอด้วยความเมตตา, มีสัมมาคารวะทั้งต่อหน้าและลับหลัง, ช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานเมื่อโรงเรียนเลิก, มีเมตตาจิตไม่กล้าฆ่าสัตว์เพราะกลัวบาป, เชื่อฟังคำสอนของครู, และไปทำบุญตักบาตรที่วัดและวันสำคัญประจำ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านความประหยัด นักเรียนให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก รายข้อ นักเรียนพอใจกับเงินที่บิดามารดาให้ไว้ใช้จ่ายในแต่ละวัน, ปิดไฟฟ้าและน้ำทุกครั้งที่ใช้, มีรู้จักประมาณในการกิน เช่น ไม่กินทิ้งกินขว้าง, ใช้อุปกรณ์การเรียนของตนเองไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะใช้ไม่ได้, รู้จักออมเงินที่เหลือรู้จักใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเงิน โดยการรู้จักเก็บสะสมเพื่ออนาคตที่ดี,ดูแลทรัพย์สินทั้งของส่วนตนและส่วนรวม, ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาสິงแวดล้อมของโรงเรียน, การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์, คิดอย่างมีเหตุผลในการใช้เงิน,และการถนอมและซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้, อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ ผลการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี

๑. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ๔ ด้าน คือ ด้านการมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเมตตา ทั้ง ๕ โรงเรียน จำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา พบว่า นักเรียนมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๒. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี เปรียบเทียบเป็นรายคู่ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ๕ โรงเรียน คือ ด้านความเมตตา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔,ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖, มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

๓. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี เปรียบเทียบระดับผลการศึกษา

(เกรดเฉลี่ย) ด้านการมีวินัยนักเรียน, ด้านความซื่อสัตย์, ด้านความเมตตา, ด้านความประหยัด, พบว่า นักเรียนมีระดับผลการศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี

ผลการศึกษาข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี มีดังนี้

๑) ด้านวินัยนักเรียน

๑.๑) ควรมีจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการตรงต่อเวลาโดยการจัดฝึกอบรม เรื่องของเวลา เข้าค่าย ให้นักเรียนนำไปปฏิบัติเพื่อให้รู้คุณค่าของการตรงต่อเวลา และข้อเสียของการไม่ตรงต่อเวลามีประโยชน์อย่างไร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายให้ไว้ และครูและอาจารย์ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนได้เห็นถึงระเบียบการเข้าแถว การลงมาคุมแถวแต่ละห้อง และเช็คชื่อนักเรียนทุกครั้งก่อนจะทำกิจกรรมหน้าเสาธงช่วงเช้า และหลังเลิกเรียน และควรยกย่องห้องที่เข้าแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการชมเชยให้รางวัลหรือมอบเกียรติบัตรให้ เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีในการเข้าแถว

๒) ด้านความซื่อสัตย์

๒.๑) ครูและอาจารย์ควรส่งเสริมการรับผิดชอบด้านความซื่อสัตย์ด้วยการปฏิญาณตนเองพร้อมกันหน้าเสาธงหลังเคารพธงชาติด้วยความสมัครใจของนักเรียนแต่ละคน ด้วยออกใบวุฒิบัตรมอบให้เป็นยกย่องนักเรียนที่กล้าแสดงออกเพื่อเป็นแรงจูงใจ

๓) ด้านความเมตตา

๓.๑) ครูและอาจารย์ควรทำเป็นอย่างในการทำบุญใส่บาตรในวันสำคัญต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา หรือเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

๔) ด้านความประหยัด

๔.๑) ครูและอาจารย์จัดโครงการเก็บออมให้นักเรียนทั้งระดับโรงเรียนหรือระดับชั้นการเรียนแต่ละห้องเรียนเพื่อส่งเสริมด้านความประหยัดปลูกจิตสำนึกจิตใจให้นักเรียน และครูและอาจารย์ควรโครงการส่งเสริมการเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความประหยัดในรูปแบบต่าง ๆ ให้ได้นำไปส่งเสริมลูก ๆ ที่บ้าน

๕.๒ การอภิปรายผล

ผลการศึกษา เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ๕ โรงเรียน ๔ ด้าน ซึ่งมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

ด้านการมีวินัยนักเรียน นักเรียนอยากให้ครูและอาจารย์หรือผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านการแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะเพื่อเป็นการปลูก จิตสำนึกให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการแต่งกายว่าถ้าเข้าไปร่วมงานอื่น ๆ จะต้องแต่งกายให้ เหมาะสมกับงาน สถาน มีการส่งเสริมการทำความเคารพครูผู้ปกครองและยอมรับความคิดเห็น ของคนอื่น และการมาโรงเรียนของนักเรียนตรงเวลา ส่วนเรื่องปฏิบัติตามกฎระเบียบของ โรงเรียนทางโรงเรียนควรกฎเกณฑ์อื่น ๆ เพิ่มเติมถือว่าเป็นการส่งเสริมอีกรูปแบบหนึ่งซึ่ง สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ **จรุงภรณ์ กลางบุรณีย์** ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการ ดำเนินการส่งเสริมวินัยนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนา นักเรียนไม่ตรงเวลาในการ มาโรงเรียน การเข้าชั้นเรียน การส่งงานตามกำหนด แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ไม่ รับผิดชอบการทำมาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวนมากที่มี พฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ จากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๓๑๗ คน ผล การพัฒนาการดำเนินการ โดยการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือ ความคิดเห็นของบุคลากร ทุกฝ่าย พบว่านักเรียนมีวินัยและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นโดยมาโรงเรียนทันเวลา ส่งงานตรงต่อเวลา แต่ยังมีปัญหาในด้านความสะอาด ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่ตระหนักและ เห็นความสำคัญของการประพฤติดตนให้อยู่ในระเบียบของทางโรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมเพื่อ แก้ไขปัญหาในวงรอบที่ ๒ โดยได้กำหนดกิจกรรม ๒ กิจกรรม คือกิจกรรมการจัดสัปดาห์แห่ง ความสะอาดของการแต่งกาย และความสะอาดของนักเรียน และกิจกรรมการจัดประกวด เขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งเมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมแล้วผลปรากฏว่า นักเรียนมีการพัฒนาวินัย ด้านการรักษาความสะอาดดีขึ้นอย่างมาก คือ นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาดของร่างกายและชุด นักเรียน รู้จักรักษาความสะอาดของห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม ตลอดจนบริเวณโรงเรียน โดย การไม่ทิ้งเศษกระดาษลงพื้น และช่วยกันทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วยความ สามัคคีและตระหนักในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยจิตสำนึกของตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนตรง เวลาเพื่อมาทำความสะอาดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

ด้านความซื่อสัตย์ นักเรียนมีการประพฤติดตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตที่นำตนเอง ไปสู่ความเจริญ ปฏิบัติทั้งต่อหน้าและลับหลังเพื่อน ผู้ปกครองด้วยความสุจริต มีการยอมรับ ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองมีความซื่อสัตย์สุจริตจะนำตนเองไปสู่ความ เจริญ, หยิบสิ่งของผู้อื่นโดยการได้รับอนุญาตทั้งต่อหน้าและลับหลังครูอาจารย์ต่อผู้ปกครอง และ เพื่อน ๆ ร่วมห้อง ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและไม่กล้าลอกการบ้าน จากเพื่อนถึงแม้จะทำไม่ได้ ด้านนี้ทางโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนอย่างเป็น รูปธรรมอีกรูปแบบหนึ่งเพื่อปลูกจิตสำนึกให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ **สุทธีวรรณ ตันติรจนางค์ และคณะ** ได้อธิบายถึงการ ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ ไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ โดยใช้คุณธรรมเป็น

พื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ดีมีสุข โดยคุณธรรมพื้นฐานประกอบด้วย ความประหยัด คือ ดำเนินชีวิตด้วยความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะทางการเงินของตน รู้จักเก็บออม ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตนให้ตรงต่อเวลา ต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ มีความจริงใจ ความมีวินัย คือ ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบของสถานศึกษา องค์กร ประเทศชาติ รวมถึงการมีวินัยต่อตนเอง ทั้งด้านสุขภาพ คือ มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ สะอาด คือ รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ สามัคคี คือ เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของบุคคลรอบข้างทั้งที่เป็นเพื่อน เป็นพี่หรือเป็นน้อง และรับทราบทบทวนตนเอง มีน้ำใจ คือ รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือผู้อื่นบ้าง และมีความขยัน คือ มีความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง สู้งาน กล้าเผชิญอุปสรรค

ด้านความเมตตา นักเรียนยินดีที่ได้แบ่งปันสิ่งของหรืออาหารให้เพื่อนเสมอ ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อมีกิจกรรมที่โรงเรียนสม่ำเสมอตลอดถึงพ่อแม่และผู้ปกครองด้วยความเมตตา มีสัมมาคารวะทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีเมตตาจิตไม่กล้าฆ่าสัตว์เพราะกลัวบาป เชื่อฟังคำสอนของครู ไม่ดื้อดึงและชอบไปทำบุญตักบาตรที่วัดและวันสำคัญประจำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ **วิเชียร บุญกล้า** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต ๓” ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านมุทิตา ด้านเมตตา ด้านอุเบกขา และด้านกรุณา ผลการเปรียบเทียบของการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการรับรู้ต่อการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการใช้หลักพรหมวิหาร ๔ ทุกด้านแตกต่างกัน

ด้านความประหยัด ทางโรงเรียนควรจัดโครงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนมีการเก็บเงินที่บิดามารดาให้ใช้จ่ายแต่ละครั้ง ส่งเสริมการปิดและเปิดไฟฟ้า น้ำทุกครั้งเมื่อเลิกใช้ ให้รู้จักประมาณในการกิน เช่น ไม่กินทิ้งกินขว้าง รู้จักออมเงินที่เหลืออย่างระมัดระวัง เรื่องการใช้เงิน โดยการรู้จักเก็บสะสมเพื่ออนาคตที่ดี, มีดูแลทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวม ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนในการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์คิดอย่างมีเหตุผลในการใช้เงิน และเลือกซื้อสิ่งของ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ **กัลยา ศรีปาน** ได้ศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนบุญเลิศอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนโดยภาพรวมองค์ประกอบด้านความใฝ่รู้ ด้านการประหยัด ด้านความสละ

ด้านความเมตตา กรุณา ด้านตรงต่อเวลา ด้านความสามัคคี อยู่ในระดับปานกลาง องค์กรประกอบ ด้านความขยัน ความมีระเบียบวินัย ด้านความกตัญญู กตเวทิต์ ด้านความเป็นผู้มีวัฒนธรรม และปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม อยู่ในระดับน้อย และนักเรียนหญิงมีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างจากนักเรียนชาย มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ โดยนักเรียนหญิงจะมีคุณธรรมจริยธรรมมากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีคุณธรรมและจริยธรรมมากกว่านักเรียนในระดับที่ต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี โดยภาพรวม มีดังนี้

ผลการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี โดยภาพรวมเปรียบเทียบตาม อายุ เพศ ระดับชั้นการเรียน และผลการศึกษาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่านักเรียนมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกันต่อการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕

แนวทางการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี มีดังนี้

๑) ด้านวินัยนักเรียน

๑.๑) ทางโรงเรียนควรมีจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการตรงต่อเวลาโดยการจัดฝึกอบรม เรื่องของเวลา เข้าค่าย ให้นักเรียนนำไปปฏิบัติเพื่อให้รู้คุณค่าของการตรงต่อเวลา และข้อเสียของการไม่ตรงต่อเวลาว่ามีประโยชน์อย่างไร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายให้ไว้

๑.๒) ครูและอาจารย์ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนได้เห็นถึงระเบียบการเข้าแถวแต่ละห้อง และเช็คชื่อนักเรียนทุกครั้งก่อนจะทำกิจกรรมหน้าเสาธงช่วงเช้า และหลังเลิกเรียน และควรยกย่องห้องที่เข้าแถวเป็นระเบียบเรียบร้อยให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดี

๒) ด้านความซื่อสัตย์

๒.๑) ทางโรงเรียนควรมีโครงการส่งเสริมการรับผิดชอบต่อความซื่อสัตย์ด้วยการปฏิบัติตนเองพร้อมกันหน้าเสาธงหลังเคารพธงชาติด้วยความสมัครใจของนักเรียนแต่ละคนด้วยออกไปบูมบัตริมอบให้เป็นยกย่องนักเรียนที่กล้าแสดงออกเพื่อเป็นแรงจูงใจ

๓) ด้านความเมตตา

๓.๑) ครูและอาจารย์เป็นอย่างในการทำบุญใส่บาตรในวันสำคัญต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา หรือเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

๔) ด้านความประหยัด

๔.๑) ทางโรงเรียนควรจัดโครงการเก็บออมให้นักเรียนทั้งระดับโรงเรียนหรือระดับชั้นการเรียนแต่ละห้องเรียนเพื่อส่งเสริมด้านความประหยัดปลูกจิตสำนึกจิตใจให้นักเรียน

๔.๒) ทางโรงเรียนควรโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความประหยัดในรูปแบบต่าง ๆ ให้ได้นำไปส่งเสริมลูก ๆ ที่บ้าน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเป็นเชิงนโยบาย

๑) ด้านวินัยนักเรียน

๑.๑) โรงเรียนโรงเรียนควรจัดกิจกรรมด้านการตรงต่อเวลา โดยการจัดฝึกอบรม ปลูกฝัง เข้าค่าย และให้นักเรียนนำไปปฏิบัติเพื่อให้รู้คุณค่าของการตรงต่อเวลา และข้อเสียของการไม่ตรงต่อเวลาว่ามีประโยชน์อย่างไร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบในหน้าที่การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ไว้

๑.๒) ครูและอาจารย์ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนได้เห็นถึงระเบียบการเข้าแถว การลงมาคูมแถวแต่ละห้อง และเช็คชื่อนักเรียนทุกครั้งก่อนจะทำกิจกรรมหน้าเสาธงช่วงเช้า และหลังเลิกเรียน และควรยกย่องห้องที่เข้าแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย มีการชมเชยให้รางวัล หรือมอบเกียรติบัตรให้ เพื่อให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีในการเข้าแถว

๒) ด้านความซื่อสัตย์

๒.๑) ครูและอาจารย์ควรมีการส่งเสริมการรับผิดชอบด้านความซื่อสัตย์ด้วยการปฏิญาณตนเองพร้อมกันหน้าเสาธงหลังเคารพธงชาติด้วยความสมัครใจของนักเรียนแต่ละคน ด้วยออกใบวุฒิบัตรมอบให้เป็นยกย่องนักเรียนที่กล้าแสดงออกเพื่อเป็นแรงจูงใจ

๓) ด้านความเมตตา

๓.๑) ครูและอาจารย์ควรทำเป็นอย่างในการทำบุญใส่บาตรในวันสำคัญต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา หรือเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

๔) ด้านความประหยัด

๔.๑) ครูและอาจารย์จัดโครงการเก็บออมให้นักเรียนทั้งระดับโรงเรียนหรือระดับชั้นการเรียนแต่ละห้องเรียนเพื่อส่งเสริมด้านความประหยัดปลูกจิตสำนึกจิตใจให้นักเรียน

๔.๒) ครูและอาจารย์ควรโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความประหยัดในรูปแบบต่าง ๆ ให้นำไปส่งเสริมลูก ๆ ที่บ้าน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคการส่งเสริมวินัยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๒) ควรศึกษาสาเหตุที่นักเรียนมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่อครู-อาจารย์ และผู้ปกครองกรณีศึกษานักเรียนระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๓) ควรศึกษาสาเหตุที่นักเรียนไม่ประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนปฏิบัติของโรงเรียน : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๔) ทางโรงเรียนควรมีนโยบายและมีงบประมาณส่งเสริมครูการวิจัยด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูนำไปพัฒนาการศึกษาวิจัยในระดับชั้นการเรียนทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา